ដោយចំហ និងដោយចេតនា ចំពោះក្រឹត្យវិន័យដ៏សុចរិតរបស់ព្រះ និងចំពោះសេចក្តីសញ្ញា ដែលទ្រង់បានតាំងជាមួយមនុស្សជាតិ ដំបូងតាមរយៈលោកម៉ូសេ ហើយបន្ទាប់មកតាមរយៈព្រះយេស៊ូវគ្រីស្ទ។ អំណាចនៃ មនុស្សនិយម ដែលបានចូលមកជំនួសកន្លែងទំនេរនោះ នៅទីបំផុតនឹងនាំមនុស្សឲ្យ ជឿអ្វីៗទាំងអស់ លើកលែងតែសេចក្តីពិត ហើយ អត់ឱនចំពោះអ្វីៗទាំងអស់ លើកលែងតែសេចក្តីសុចរិត។

ការលើកតម្កើងមនុស្សដែលជាលទ្ធផលនៃគំនិតនេះ នឹងក្លាយជាកម្លាំងដែលបង្កឲ្យអាទទឹងនឹងគ្រីស្ទលេចឡើង។ ព្រះគម្ពីរប្រាប់ថា ឈ្មោះរបស់វា គឺជាលេខរបស់មនុស្ស (វិវរណៈ ១៣:១៨)។ វានឹងក្លាយជា មនុស្សនៃការទទឹងច្បាប់ ដែលប្រឆាំងនឹងព្រះ ហើយលើកតម្កើងខ្លួនឯងឲ្យខ្ពស់ជាងអ្វីៗទាំងអស់ ដែលគេហៅថាព្រះ ឬដែលមនុស្សថ្វាយបង្គំ។ វាថែមទាំងអង្គុយនៅក្នុងព្រះវិហាររបស់ព្រះ ដោយប្រកាសថា ខ្លួនឯងជាព្រះទៀតផង។ (សូមមើល ២ ថែស្សាឡូនីច ២:៣–៤)

ព្រះគម្ពីរក៏បង្ហាញថា អាទទឹងនឹងព្រះគ្រីស្ទនឹងដាក់អស់អ្នកដែលបានបដិសេធ សេចក្តីស្រឡាញ់ចំពោះសេចក្តីពិត នៅក្រោមអំណាចរបស់ខ្លួន។ ដោយហេតុនេះ ព្រះនឹងអនុញ្ញាតឲ្យពួកគេទទួលរង ការបោកបញ្ឆោតដ៏ខ្លាំងក្លា ដើម្បីឲ្យពួកគេជឿលើ ការកុហក គឺជាការកុហកពីដើម ដែលសាតាំងបានប្រើបោកបញ្ឆោតឪពុកម្តាយដំបូងរបស់មនុស្សជាតិថា៖ "អ្នករាល់គ្នានឹងបានដូចជាព្រះ..." ឬ "ដូចជាព្រះទាំងឡាយ"។ ការលើកតម្កើងមនុស្សជំនួសព្រះនេះ នឹងនាំឲ្យកើតមាន គ្រាទុក្ខវេទនាជាខ្លាំង ដែលជាសម័យនៃការរងទុក្ខដ៏សាហាវនៅទូទាំងពិភពលោក ធ្ងន់ធ្ងរជាងសង្គ្រាម និងការសម្លាប់រង្គាលក្នុងអំឡុងឆ្នាំ ១៩៣៩–១៩៤៥ ទៅទៀត។ (សូមមើល ម៉ាថាយ ២៤:២១–២២)

កូនប្រុសស៊ីយ៉ូន និងកូនប្រុសក្រែក

ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ មុនពេលគ្រាទុក្ខវេទនាចុងក្រោយនោះមកដល់ ព្រះនៅតែមានគោលបំណងដ៏អស្ចារ្យជាច្រើន ដែលទ្រង់នឹងសម្រេច តាមរយៈអ្នកដើរតាមទ្រង់នៅគ្រប់ទិសទីនៃពិភពលោក។ ការប្រមូលផលនៃសេចក្តីមេត្តាករុណា នឹងកើតមានមុនការប្រមូលផលនៃការជំនុំជម្រះ។ ការរៀបចំរបស់ព្រះសម្រាប់កិច្ចការនេះ ត្រូវបានបង្ហាញនៅក្នុង សាការី 9:13៖ *"...ឱស៊ីយ៉ូនអើយ អញនឹងដាស់តឿនកូនប្រុសរបស់ឯង ឲ្យទាស់នឹងកូនប្រុសរបស់សាសន៍ក្រែក..."*។ "កូនប្រុសរបស់ក្រែក" គឺជាអ្នកដែលទទួលយកការបោកបញ្ឆោតរបស់មនុស្សនិយម។

រីឯ "កូនប្រុសរបស់ស៊ីយ៉ូន" គឺជាអ្នកដែលឈរយ៉ាងរឹងមាំលើព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះ ដែលមិនអាចខុសបាន ដោយទទួលយកទាំងសេចក្តីសន្យា និងសេចក្តីសញ្ញារបស់ទ្រង់។ អំពីពួកគេ ព្រះគម្ពីរបានចែងថា៖ *"គេបានឈ្នះវា [សាតាំង] ដោយសារឈាមនៃកូនចៀម ហើយដោយសារសេចក្តីបន្ទាល់របស់គេ ក៏មិនបានស្អាយជីវិតខ្លួនដរាបដល់ស្លាប់"* (*វិវរណៈ 12:11*)។ ពួកគេជាមនុស្សដែលមានអាទិភាពខ្ពស់បំផុតតែមួយគត់ គឺ ការធ្វើតាមព្រះហឫទ័យរបស់ព្រះ។ អាទិភាពនេះមានតម្លៃសម្រាប់ពួកគេលើសជីវិតរបស់ខ្លួនទៅទៀត។ នៅចំពោះមុខការអំពាវនាវដ៏ធ្ងន់ធ្ងរនេះ យើងម្នាក់ៗត្រូវសួរខ្លួនឯងនូវសំណួរដ៏ចាក់ដោតមួយថា៖ "តើខ្ញុំបានត្រៀមខ្លួនរួចហើយឬនៅ ដើម្បីឈរយ៉ាងរឹងមាំ ក្នុងនាមជាកូនប្រុស ឬកូនស្រីម្នាក់នៃស៊ីយ៉ូន?"

ការអធិស្ឋានរបស់ស្តេចអេសា

បើគិតតាមចំនួន អ្នកជឿលើព្រះអម្ចាស់យេស៊ូវគ្រីស្ទ មានចំនួនតិចជាងកម្លាំងនៃ មនុស្សនិយម យ៉ាងច្រើន។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ យើងអាចទទួលបានកម្លាំងចិត្តពីគំរូរបស់ ស្តេចអេសា នៃស្រុកយូដា។ នៅពេលដែលទ្រង់ត្រូវប្រឈមមុខនឹងការលុកលុយពីកងទ័ពដ៏មានកម្លាំងលើសលប់ ការអធិស្ឋានដ៏អស់សង្ឃឹមរបស់ទ្រង់ បានប្រែក្លាយភាពច្បាស់ថានឹងចាញ់ ទៅជាជ័យជម្នះទាំងស្រុង។ សម្រាប់យើងសព្វថ្ងៃនេះ ការអធិស្ឋានរបស់ស្តេចអេសា គឺជាគំរូដ៏អស្ចារ្យមួយ សម្រាប់ប្រឈមមុខនឹងកម្លាំងនៃ មនុស្សនិយម ដែលលើកតម្កើងមនុស្សឲ្យខ្ពស់ជាងព្រះ។

ឯអេសា ទ្រង់អំពាវនាវដល់ព្រះយេហូវ៉ា ជាព្រះនៃទ្រង់ថា ឱព្រះយេហូវ៉ាអើយ ការជួយឲ្យមានជ័យជំនះ ដល់ពួកមានគ្នាច្រើន ឬដល់ពួកកំសោយ នោះស្រេចនៅលើទ្រង់ទេ ឱព្រះយេហូវ៉ាជាព្រះនៃយើងរាល់គ្នាអើយ សូមជួយយើងខ្ញុំផង ដ្បិតយើងខ្ញុំផ្អែកលើទ្រង់ជាទីពឹង គឺដោយនៅតែព្រះនាមទ្រង់ប៉ុណ្ណោះ ដែលយើងរាល់គ្នាបានមក ទាស់នឹងពួកមានគ្នាច្រើនទាំងនេះ ឱព្រះយេហូវ៉ាអើយ ទ្រង់ជាព្រះនៃយើងរាល់គ្នា សូមកុំឲ្យមនុស្សឈ្នះទ្រង់ឡើយ។ (២ រាជាក្សត្រ 14:11)

តើអ្នកបានត្រៀមខ្លួនរួចហើយឬនៅ ដើម្បីក្រោកឈរឡើង និងទទួលយកតួនាទីរបស់អ្នក ជាអ្នកចម្បាំងសម្រាប់ទង្វើរបស់ព្រះ? បើដូច្នោះមែន សូមចូលរួមអធិស្ឋានជាមួយខ្ញុំ៖

ឱព្រះអម្ចាស់អើយ ទូលបង្គំមើលឃើញយ៉ាងច្បាស់ថា ទស្សនវិជ្ជាមនុស្សនិយមដ៏មានឥទ្ធិពល កំពុងរីករាលដាលនៅជុំវិញពិភពលោក។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ទូលបង្គំសូមប្រកាសថា៖ "ឱព្រះអម្ចាស់អើយ គ្មានអ្នកណាដូចព្រះអង្គទេ ដែលអាចជួយអ្នកទន់ខ្សោយឲ្យឈ្នះអ្នកខ្លាំងពូកែបាន" ។ ទូលបង្គំសូមឈរខាងព្រះអង្គ ក្នុងនាមជាកូនប្រុស និងកូនស្រីនៃស៊ីយ៉ូន។ ព្រះអង្គនឹងមានជ័យជម្នះ ហើយទូលបង្គំនឹងគ្រងរាជ្យជាមួយព្រះអង្គ ដោយជ័យជម្នះ អស់កល្បជានិច្ច។ អាម៉ែន!

ស្វែងយល់ពីព្រះបន្ទូលព្រះឲ្យកាន់តែស៊ីជម្រៅ

សេចក្តីបង្រៀនជាលិខិតរបស់លោកដេរេក ព្រីនស៍ អាចទាញយកដោយឥតគិតថ្លៃពីគេហទំព័ររបស់យើង www.derekprince.com/km-kh/resources

ស្កេន QR ដើម្បីចូលគេហទំព័រ DPM-KH

ព័ន្ធកិច្ច ដេរេក ព្រីនស៍ កម្ពុជា

Facebook / Youtube: Derek Prince Ministries Cambodia | www.derekprince.com/km-kh

ISSUE #072

លោកដេរេក ព្រីនស៍៖ សេចក្តីបង្រៀនជាលិខិត

ការយល់ដឹងពីព្រះគម្ពីរ ដើម្បីផ្លាស់ប្រែជីវិតរបស់អ្នក

Free COPY

ការតយុទ្ធដើម្បីគ្រងរាជ្យ

ខ្លឹមសារសំខាន់នៃគោលបំណងដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់បំផុតរបស់ព្រះនៅក្នុងយុគសម័យនេះគឺសាមញ្ញណាស់៖ ការបង្កើតនគររបស់ព្រះនៅលើផែនដី។ អាទិភាពនេះ គឺជាសំណូមពរដំបូងដែលព្រះយេស៊ូវបានបង្រៀនឲ្យយើងអធិស្ឋាននៅក្នុងសេចក្តីអធិស្ឋានរបស់ព្រះអម្ចាស់៖

"សូមឲ្យរាជ្យទ្រង់បានមកដល់ សូមឲ្យព្រះហឫទ័យទ្រង់បានសំរេចនៅផែនដី ដូចនៅស្ថានសួគ៌ដែរ" ។ (ម៉ាថាយ 6:10)

សូមកត់សម្គាល់ថា ព្រះយេស៊ូវមានបន្ទូលថា "នៅលើផែនដី" ។ នៅពេលយើងអធិស្ឋានពាក្យទាំងនេះ យើងកំពុងតែតម្រឹមចិត្ត និងជីវិតរបស់យើងឲ្យស្របទៅនឹងព្រះហឫទ័យរបស់ព្រះសម្រាប់អ្វីដែលទ្រង់ប្រាថ្នាចង់ឲ្យកើតមាននៅលើផែនដី។ នេះគឺជាអាទិភាពទីមួយរបស់ព្រះ ហើយពេញមួយប្រវត្តិសាស្ត្រ អាទិភាពនេះមិនដែលផ្លាស់ប្តូរឡើយ។

ពួកស្តេច និងពួកសង្ឃ

នៅក្នុងការបង្កើតនគររបស់ព្រះ វាសំខាន់ណាស់ដែលយើងយល់អំពីតួនាទីរបស់យើង តាមរយៈការត្រាស់ហៅ និងគោលបំណងដែលព្រះមានសម្រាប់ជីវិតរបស់យើង។ នៅក្នុង វិវរណៈ ៥:៩–១០ សាវកយ៉ូហានបានសរសេរអំពីអ្នកដើរតាមកូនចៀមថា៖

ពួកទាំងនោះក៏ច្រៀងទំនុក១ថ្មីថា ទ្រង់គួរនឹងយកក្រាំងនេះ ហើយនឹងបកត្រាផង ដ្បិតទ្រង់បានត្រូវគេធ្វើគុត ហើយទ្រង់បានលោះយើងរាល់គ្នា ដោយព្រះលោហិតទ្រង់ ចេញពីគ្រប់ទាំងពូជមនុស្ស គ្រប់ភាសា គ្រប់នគរ ហើយពីគ្រប់ទាំងសាសន៍ ថ្វាយដល់ព្រះ ក៏តាំងយើងរាល់គ្នាឡើងជានគរ ហើយជាពួកសង្ឃ ថ្វាយដល់ព្រះនៃយើងរាល់គ្នា ឲ្យយើងបានសោយរាជ្យលើផែនដី។

វាស្ទើរតែមិនអាចឲ្យយើងស្រមៃបានថា យើងនឹងក្លាយជាស្តេច និងជាសង្ឃ ចែករំលែកបល្ល័ង្ករបស់ព្រះគ្រីស្ទ និងគ្រងរាជ្យជាមួយទ្រង់នៅលើផែនដី! ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ខ្ញុំជឿថា ព្រះវិញ្ញាណបរិសុទ្ធ កំពុងតែដាក់ការសង្កត់ធ្ងន់កាន់តែខ្លាំងឡើងលើការរៀបចំយើងនៅពេលនេះ សម្រាប់អ្វីដែលនឹងកើតមាននៅខាងមុខ។ ដូច្នេះ យើងត្រូវពិចារណាយ៉ាងម៉ត់ចត់ថា ការត្រាស់ហៅឲ្យគ្រងរាជ្យជាមួយព្រះគ្រីស្ទ មានន័យយ៉ាងដូចម្តេចចំពោះជីវិតផ្ទាល់របស់យើង។ តើយើង ជាគ្រីស្ទបរិស័ទត្រូវរៀបចំខ្លួនយ៉ាងដូចម្តេច ដើម្បីឈានចូលទៅក្នុងតួនាទីដ៏អស្ចារ្យ ដែលពោរពេញដោយកិត្តិយស និងការទទួលខុសត្រូវនេះ? ចម្លើយចំពោះសំណួរនោះ គឺជាចំណុចសំខាន់នៃកេរដំណែលសេចក្តីបង្រៀនដែលមានចំណងជើងថា "ការរៀបចំខ្លួនដើម្បីសោយរាជ្យជាមួយព្រះគ្រីស្ទ" ។

ការពង្រឹងចរិតលក្ខណៈរបស់យើង

នៅក្នុងលិខិតមុន យើងបានបញ្ជាក់ថា ការដែលគ្រាន់តែ "កើតជាថ្មី" ប៉ុណ្ណោះ មិនទាន់គ្រប់គ្រាន់ទេ។ បទពិសោធន៍នោះតែមួយមុខ មិនអាចនាំយើងទៅដល់កម្រិតនៃភាពចាស់ទុំខាងវិញ្ញាណដែលយើងត្រូវការដើម្បីបម្រើព្រះអម្ចាស់ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពបានទេ។ ឥឡូវនេះ សូមរំលឹកឡើងវិញដោយសង្ខេបអំពីលក្ខខណ្ឌសំខាន់ៗមួយចំនួន ដែលយើងបានពិចារណានៅក្នុងលិខិតមុន គឺជាផ្នែកមួយនៃដំណើរការរៀបចំខ្លួន៖

១. ការអត់ធ្មត់៖ ការចូលរួមក្នុងសិរីល្អ និងការលើកតម្កើងជាមួយព្រះគ្រីស្ទ មានន័យថា យើងក៏ត្រូវមានឆន្ទៈចូលរួមក្នុងការរងទុក្ខជាមួយទ្រង់ផងដែរ។

២. ភាពស្លូតបូត (ឬការបន្ទាបខ្លួន)៖ ព្រះប្រទាននគររបស់ទ្រង់ តែដល់អស់អ្នកដែលទទួលស្គាល់ថា ខ្លួនមិនសមនឹងទទួលកិត្តិយសនោះដោយកម្លាំង ឬសេចក្តីសុចរិតរបស់ខ្លួនប៉ុណ្ណោះ។ (ម៉ាថាយ ៥:៥)

៣. ភាពបរិសុទ្ធ៖ យើងត្រូវសម្អាតខ្លួនឲ្យបរិសុទ្ធ តាមខ្នាតតែមួយគត់នៃភាពបរិសុទ្ធ គឺព្រះយេស៊ូវគ្រីស្ទផ្ទាល់ "ឲ្យដូចទ្រង់ដែលស្អាតដែរ" ។ (សូមមើល ១ យ៉ូហាន ៣:៣)។

៤. ស្រឡាញ់សេចក្តីពិត៖ ការការពារយើងពីការបោកបញ្ឆោតដោយអាទទឹងនឹងព្រះគ្រីស្ទ គឺការទទួលយក និងស្រឡាញ់សេចក្តីពិត។

ការប្រយុទ្ធខាងវិញ្ញាណ

ការរៀបចំខ្លួនរបស់យើង ដើម្បីសោយរាជ្យជាមួយព្រះគ្រីស្ទ និងជៀសមិនផុតពីការប្រឈមមុខជាមួយកម្លាំងខាងវិញ្ញាណ ដែលជាសត្រូវនឹងព្រះ និងផែនការដ៏អស់កល្បជានិច្ចរបស់ទ្រង់។ នៅក្នុងលិខិតនេះ ខ្ញុំនឹងចែករំលែកអំពីកម្លាំងបោកបញ្ឆោតដ៏គ្រោះថ្នាក់ និងមានអំណាចបំផុតមួយ ដែលកំពុងមានឥទ្ធិពលកាន់តែខ្លាំងឡើងនៅក្នុងពិភពលោកសព្វថ្ងៃ។ សាវកប៉ុលបានពិពណ៌នាយ៉ាងច្បាស់អំពីការប្រយុទ្ធខាងវិញ្ញាណរបស់យើងថា៖

ដ្បិតយើងរាល់គ្នាមិនមែនតយុទ្ធនឹងសាច់ឈាមទេ គឺនឹងពួកគ្រប់គ្រង ពួកមានអំណាច នឹងពួកម្ចាស់នៃសេចក្តីងងឹតនៅលោកីយនេះវិញ ហើយទាស់នឹងអំណាចអាក្រក់ខាងវិញ្ញាណ នៅស្ថានដ៏ខ្ពស់ដែរ។ (អេភេសូ 6:12)

ក្នុងនាមជាអ្នកដើរតាមព្រះយេស៊ូវ យើងកំពុងស្ថិតនៅក្នុងសង្គ្រាមមួយ ដែលលាតសន្ធឹងទាំងនៅស្ថានសួគ៌ និងនៅលើផែនដី។ កម្លាំងដែលប្រឆាំងនឹងយើង គឺជាអំណាចវិញ្ញាណអាក្រក់ ដែលមើលមិនឃើញ ប៉ុន្តែកំពុងប្រឆាំងនឹងគ្រប់សេចក្តីសុចរិតទាំងអស់។ គោលបំណងធំបំផុតរបស់ពួកវា គឺបង្កើតអំណាចគ្រប់គ្រងរបស់សាតាំងលើពិភពលោកទាំងមូល។

នៅក្នុងការប្រយុទ្ធនេះ យើងមានការទទួលខុសត្រូវដ៏ពិសេសមួយ។ ហេតុអ្វី? ពីព្រោះព្រះគ្រីស្ទបានប្រគល់ឲ្យយើង (ហើយមានតែយើងប៉ុណ្ណោះដែលជាពួកជំនុំរបស់ទ្រង់) នូវការយល់ដឹងខាងវិញ្ញាណ និងអាវុធខាងវិញ្ញាណ ដែលអាចនាំយើងទៅរកជ័យជម្នះបាន។ យើងត្រូវតែយល់សេចក្តីពិតដ៏សំខាន់នេះ។

រដ្ឋាភិបាល និងកងទ័ពនានានៅក្នុងពិភពលោកនេះ ដែលប្រតិបត្តិការត្រឹមតែក្នុងកម្រិតធម្មជាតិ មិនយល់អំពីការប្រយុទ្ធខាងវិញ្ញាណនេះឡើយ។ ពួកគេក៏គ្មានអំណាចដើម្បីប្រយុទ្ធនឹងកម្លាំងសាតាំង នៅស្ថានលើដែរ។ ផ្ទុយទៅវិញ ដោយមិនដឹងខ្លួន ពួកគេជាញឹកញាប់ត្រូវបានកម្លាំងខាងវិញ្ញាណទាំងនោះ គ្រប់គ្រង បោកបញ្ឆោត និងប្រើប្រាស់ ដើម្បីសម្រេចគោលបំណងរបស់សាតាំង។

មនុស្សនិយម៖ សត្រូវដ៏គួរឲ្យខ្លាច

លក្ខខណ្ឌដ៏សំខាន់មួយ សម្រាប់ជ័យជម្នះរបស់យើង គឺត្រូវស្គាល់ឲ្យបានច្បាស់ អំពីលក្ខណៈនៃកម្លាំងដែលកំពុងធ្វើសកម្មភាពនៅក្នុងស្ថានភាពនីមួយៗ។ ក្នុងរយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំ ដែលខ្ញុំបានសង្កេតមើលការវិវត្តនៃព្រឹត្តិការណ៍នៅលើពិភពលោក ខ្ញុំជឿថា ព្រះបានបង្ហាញឲ្យខ្ញុំស្គាល់អត្តសញ្ញាណនៃអំណាចអាក្រក់ និងការបោកបញ្ឆោត ដែលសាតាំងប្រើដើម្បីសម្រេចគោលបំណងរបស់វានៅគ្រាចុងក្រោយបង្អស់។ អំណាចនោះគឺ មនុស្សនិយម (Humanism)។

កាលពីមុនខ្ញុំតែងគិតថា មនុស្សនិយមគ្រាន់តែជាគំនិតខុសឆ្គងមួយដែលមិនសូវមានគ្រោះថ្នាក់ប៉ុន្មាន។ ប៉ុន្តែនៅពេលខ្ញុំបានស្វែងរកនិយមន័យក្នុងវចនានុក្រម ខ្ញុំមានការភ្ញាក់ផ្អើលយ៉ាងខ្លាំង។ វាបានពន្យល់ថា៖ *មនុស្សនិយម គឺជាការបដិសេធថា មានអំណាច ឬគុណតម្លៃខាងសីលធម៌ណាមួយ ដែលខ្ពង់ខ្ពស់ជាងមនុស្ស។ វាគឺជាការបដិសេធសាសនា ដោយជំនួសមកវិញ នូវជំនឿថា មនុស្សអាចអភិវឌ្ឍ និងដោះស្រាយបញ្ហាទាំងអស់ ដោយការខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់ខ្លួនឯង។*

នៅពេលនោះ ខ្ញុំបានដឹងថា មនុស្សនិយមមិនមែនជាគំនិតអព្យាក្រឹតខាងវិញ្ញាណឡើយ។ ផ្ទុយទៅវិញ វាគឺជាការបដិសេធ និងបះបោរដោយចេតនា ចំពោះអំណាច និងសិទ្ធិអំណាចរបស់ព្រះ។ វាអាចនិយាយបានថា មនុស្សនិយមគឺជាសាសនាប្រឆាំងនឹងសាសនា។ ទោះបីវាបង្ហាញខ្លួនក្រោមរូបភាពនៃការអប់រំ វិទ្យាសាស្ត្រ ឬការអភិវឌ្ឍសង្គមក៏ដោយ ប៉ុន្តែនៅពីក្រោយសម្បកខាងក្រៅនោះ វាអាចត្រូវបានបង្រៀន ហើយជាញឹកញាប់ក៏ត្រូវបានបង្រៀនផងដែរ នៅក្នុងប្រព័ន្ធអប់រំសូម្បីតែនៅក្នុងប្រទេស ដែលហាមឃាត់ការបង្រៀនសាសនាផ្សេងៗទៀតក៏ដោយ។

ឫសគល់នៃមនុស្សនិយម

នៅពេលខ្ញុំចាប់ផ្តើមសិក្សាស្រាវជ្រាវ អំពីប្រវត្តិដើមនៃមនុស្សនិយម ខ្ញុំបានចាប់ផ្តើមពីសុបិនរបស់ ស្តេចនេប៊ូក្នេសា ដែលបានឃើញរូបសំណាកដ៏ធំមួយ មានក្បាលធ្វើពីមាស ទ្រូង និងដៃធ្វើពីប្រាក់ ពោះ និងភ្លៅធ្វើពីលង្ហិន ហើយជើងធ្វើពីដែក។ ហោរា ដានីយ៉ែល បានបកស្រាយសុបិននេះថា វាជាការទាយទុកជាមុនអំពីអាណាចក្រនៃសាសន៍ដទៃចំនួនបួន ដែលនឹងកើតឡើងជាបន្តបន្ទាប់គ្នា។ ក្បាល តំណាងឱ្យអាណាចក្របាប៊ីឡូន ។ ទ្រូង និងដៃតំណាងឱ្យអាណាចក្រ មេឌី-ពែរស៊ី ។ ពោះ និងភ្លៅតំណាងឱ្យអាណាចក្រ ក្រេក និងជើង តំណាងឱ្យអាណាចក្រ រ៉ូម (សូមមើល ដានីយ៉ែល 2:31–40)។

មានចំណុចសំខាន់មួយដែលខ្ញុំចាប់អារម្មណ៍ខ្លាំង។ គឺសរីរាង្គបន្តពូជ ស្ថិតនៅក្នុងផ្នែកដែលតំណាងឱ្យអាណាចក្រក្រេក។ ដោយសារខ្ញុំមានចំណេះដឹងអំពីទស្សនវិជ្ជាក្រេក ខ្ញុំបានយល់អត្ថន័យនៃរូបភាពនេះកាន់តែច្បាស់។ ខ្ញុំបានដឹងថា ក្នុងចំណោមអាណាចក្រទាំងបួន អាណាចក្រក្រេក គឺជាអាណាចក្រដែលបានបន្តពូជនៃគំនិត និងឥទ្ធិពលរបស់ខ្លួន ទៅក្នុងវប្បធម៌និងអរិយធម៌ជំនាន់ក្រោយៗ តាមរយៈទស្សនវិជ្ជារបស់ខ្លួន ច្រើនជាងអាណាចក្រណាផ្សេងទៀត។ និយាយម្យ៉ាងទៀត ទស្សនវិជ្ជារបស់ក្រេកបានបន្តមានឥទ្ធិពលលើការគិតរបស់មនុស្សជាច្រើនជំនាន់ ហើយបានក្លាយជាមូលដ្ឋានសម្រាប់គំនិតជាច្រើននៅក្នុងពិភពលោកសព្វថ្ងៃ។

អរស្ត័យនិយម និងសមហេតុផលនិយម

ទស្សនវិទូក្រេកដំបូងពីររូបដែលមានកំណត់ត្រាទុក គឺ ហេរ៉ាក្លីទូស (Heraclitus) និង ប្រូតាហ្គោរ៉ាស (Protagoras)។ ពាក្យសម្តីល្បីៗបីឃ្លារបស់ពួកគេមានដូចជា៖ "អ្វីៗទាំងអស់កំពុងផ្លាស់ប្តូរជានិច្ច" "អ្នកមិនអាចឈានជើងចូលទន្លេដដែលបានពីរដងទេ" និង "មនុស្សគឺជារង្វាស់នៃអ្វីៗទាំងអស់" ។ គួរឱ្យភ្ញាក់ផ្អើលណាស់ដែលពាក្យសម្តីទាំងបីនេះ បានសង្ខេបយ៉ាងច្បាស់អំពីខ្លឹមសារនៃមនុស្សនិយម។ គំនិតទាំងនេះអះអាងថា៖ អ្វីៗទាំងអស់គឺប្រែប្រួល និងអាស្រ័យលើការបកស្រាយ។ មិនមានស្តង់ដារដាច់ខាតខាងសីលធម៌ ឬច្បាប់ឡើយ។ មនុស្សគឺជាអាជ្ញាធរខ្ពស់បំផុតក្នុងចក្រវាឡ។

ការវិភាគលម្អិតអំពីរបៀបដែលគំនិតទាំងនេះ បានចាប់ផ្តើមបង្កើតឡើង និងបណ្តុះទស្សន:របស់អឺរ៉ុប ហើយបន្តជ្រៀតចូលទៅក្នុងគំនិតនៃអ្វីដែលគេហៅថា "អរិយធម៌សម័យទំនើប" គឺហួសពីវិសាលភាពនៃការសិក្សានេះ។

ជនជាតិក្រេកបានលើកតម្កើងបញ្ញារបស់មនុស្ស ជាអ្វីដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់បំផុត។ ឧទាហរណ៍ អារីស្តូត (Aristotle) មានទស្សន:ថា «ព្រះ» គឺជាបញ្ញាដ៏ល្អឥតខ្ចោះ ដែលកំពុងពិចារណាអំពីអង្គទ្រង់ផ្ទាល់ ពីព្រោះគ្មានអ្វីផ្សេងទៀតដែលសក្តិសមនឹងការពិចារណារបស់បញ្ញាដ៏ល្អឥតខ្ចោះនោះឡើយ។ ចេញពីគំនិតទាំងនេះ ទស្សនវិជ្ជាមួយដែលហៅថា ហេតុផលនិយម (Rationalism) បានរីកចម្រើនឡើង ហើយសព្វថ្ងៃនេះ វាបានរីកសាយភាយយ៉ាងខ្លាំងនៅក្នុងសង្គមសម័យទំនើប។

ការលេចឡើងនៃអាថេអ៊ីចនឹងព្រះគ្រីស្ទ

ឥទ្ធិពលទាំងអស់នៃ មនុស្សនិយមរបស់ក្រេក បានលេចឡើងកាន់តែច្បាស់នៅក្នុងវប្បធម៌លោកខាងលិច ហើយបាននាំឲ្យសេចក្តីងងឹតខាងវិញ្ញាណយ៉ាងក្រាស់ឃឹក គ្របដណ្តប់លើប្រជាជាតិនានានៃពិភពលោក។ នៅក្នុងប្រទេសជាច្រើន យើងឃើញមានការបដិសេធ